

ENOTNOST

Delavsko-kmečki tednik.

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrletno 15 Din.

Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2, dvorišče. ček. račun št. 14.577

Leto II.

LJUBLJANA, 31. marca 1927.

Stev. 12.

Vojna je samo odgojena!

Proti režimu nasilja in hegemonije! Za zvezo s Sovjetsko Rusijo! Proti imperializmu in vojni! Za zvezo delavcev in kmetov!

Ni mnogo manjkalo, pa bi bili zapleteni v novo vojno. Samo nesigurnost kapitalistov, kaj bo po končani vojni, je začasno odgodila, da samo odgodila novo vojno. Vojna nevarnost ni odstranjena! Zopet stojijo v ozadju velike imperialistične države — Anglija — Italija, ki so s svojimi imperialističnimi podvigi, z vstvarjanjem protisovjetskega bloka priklicale vojno nevarnost. In na Balkanu naj bi se zopet pričelo klanje, ki bi na mah objelo ves svet. Spor med Rimom in Belgradom se je zaenkrat sicer ublažil, toda snovi za nove, hujske spore se kopičijo po vsem svetu, vse države se mrzlično oborožujejo za „svetovni mir“, katerega „garantira“ orodje velikih imperialističnih sil Društvo narodov.

Kakor pred 1914 je tudi še danes tajna diplomacija v modi, ki prikriva pred ljudstvom in pri nas celo pred parlamentom svoje načrte. Brez vednosti in odobrenja ljudstva se delajo „prijeteljske“ pogodbe, brez vednosti in odobrenja ljudstva se bomo prebudili lepega dne v vojnem stanju, na fronto bodo morali delavci in kmetje, ki niso hoteli vojne, diplomati in politiki bodo ostali lepo doma in navduševali druge za vojno, zbirali bodo vojna posojila, rekvirirali pridelke in veržili...

V kapitalistični družbi je vojno nemogoče odpraviti, ker za kapitaliste po-

meni vojna konjunkturo, konjunktura pa velike profite, profit pa je bog kapitalistom.

Kljub temu pa moramo delavci in kmetje povzdigniti svoj glas in povedati vladajočim, da nočemo vojne, da smo proti tajni diplomaciji in da hočemo tudi že danes v kapitalistični državi odločiti o usodi svoje kože.

Zato zahtevamo predvsem, da se v državi odpravi režim nasilja in hegemonije znane belgrajske klike, ki onemogočuje posebno delavcem in kmetom vsako svobodno izražanje misli in ki zatira vsak poskus organiziranja delavcev in kmetov v svrhu obrambe svojih ogroženih interesov.

Nočemo biti erodje nobene imperialistične vesile, niti Anglije niti Francije, zunanjo politiko SHS morajo voditi izključno interesi narodov v Jugoslaviji, interesi ljudstva, ki zahtevajo sporazum z vlado in narodi v Sovjetski Rusiji.

Vsakomur postaja vsak dan bolj jasno, da reakcionarni, nasilni režimi ne morejo voditi pravilne zunanje politike, niti ne morejo urediti gospodarstva v državi. To lahko stori le vlada delavskega ljudstva, vlada delavcev in kmetov. Zato delajmo z vsemi silami za zvezo delavcev in kmetov.

Delavci, ne dopuščajte sabotiranja Prvega Majnika!

Vodstvo SSJ in njeni eksponenti v strokovni komisiji letos kar pozabljajo na mednarodni delavski praznik Prvi Maj. Druga leta so že v marcu pozivljali na delo za Prvi Maj, letos kar molčijo. Izgleda, da hoče vodstvo malo posabotirati, kar se mu pa ne sme posrečiti. Po vseh krajih, vsi na delo za veličastno proletarsko prvomajsko manifestacijo.

Ne podcenjujemo važnosti vsedelavskega zleta, ki se pripravlja; tudi take prireditve imajo lahko precejšen propaganden in agitacijski značaj, če niso organizirane zgolj za parado. Vendar delavci ne smejo dopustiti, da bi se vsled priprav vsedelavskega zleta sabotalo, zmanjšalo ali prezlo priprave za Prvi Maj.

Živel Prvi Maj!

Kako bomo praznovali Prvi maj?

Prvi maj je politična manifestacija delavskega celega sveta, je internacionalna manifestacija vsega svetovnega proletariata. Prvega maja se mora proletariati spominjati vseh svojih razrednih zahtev, vseh svojih razrednih stremiljenj, vseh svojih razrednih bojev. Zato mora prvomajska manifestacija izrasti iz konkretne politične situacije. Prvi maj mora ugotoviti položaj kapitalizma in delavskega razreda, mora pregledati in začrtati nadaljnjo pot proletariata in premotriti njegove sile za nadaljnji boj. To mora izvršiti proletariati pod vodstvom svoje razredne stranke. Le-ta v svojstvu delavskega generalnega štaba, mora poklicati ta dan na plan vse organizirane in neorganizirane sile proletariata. Pod njenim vodstvom morajo nastopiti vse strokovne, vse združniške, vse kulturne organizacije, pa tudi vse tiste neorganizirane delavske ozračje, ki obdaja te organizacije. Tako bi moralo biti!

Mi nimamo enotne delavske stranke, niti je moremo danes imei, ker tudi v delavskem razredu so naprednejše, bojevitejšje, bolj razvite proletarske struje in manj napredne, manj bojevite in manj razvite pod oportunističnimi vodstvi. Med temi se vrši boj za delavske in kmečke mase in ta boj je dialektično (razvojno) neizogiben, kakor je neizogiben boj proti kapitalu. V vseh strokovnih, združniških in kulturnih organizacijah in izven njih so pristaši ene in druge stranke. In ker proletarska armada nima enotnega štaba, je edino umestno, da se take manifestacije, kakršna je Prvi maj, vrše skupno.

S teh vidikov je naša stranka tudi povabila pokrajinsko vodstvo Socialistične stranke Jugoslavije v Mariboru in socialisto jugoslan-

ske socialnodemokratske stranke na skupen dogovor za praznovanje Prvega maja. Toda niti prvo niti drugo se ni odzvalo temu povabilu. Odzval se je temu povabilu samo odbor SSJ za ljubljansko oblast in tako izgleda, da politične stranke slovenskega proletariata tudi letos ne bodo skupno praznovale tega velikega delavskega praznika in da bo zaradi tega to praznovanje proletariata pri nas razbito.

Po krivdi SSJ se je bil lanski Prvi maj ponižal na nižno navadne strokovne akcije. Letos se kontrarevolucionarnemu vodstvu SSJ v Mariboru ni več posrečilo pridobiti strokovnih organizacij za tako očitno sabotiranje tega velikega delavskega praznika. Prežalostna „polumija“ lanskih prvomajskih prireditev je bila dovoljno svarilo celo tistim strokovnim birokratom, ki ne pripadajo nobeni proletarski stranki. Toda vodstvo SSJ hoče na manj viden način sabotirati Prvi maj tudi letos. Uporabiti hoče tisto taktiko, ki jo je uporabljalo pri združnih volitvah, t. j. hoče enotno prvomajsko akcijo samo tam, kjer je SSJ preslaba, da izvede manifestacije sama; kjer pa je dovolj močna, kakor n. pr. v Mariboru, tam hoče izvesti prvomajsko manifestacijo sama in v prvi vrsti proti nam.

Še bolj oportunistično in razbijaško pa je gildistično vodstvo JSDS. Le-to je načelno proti enotnim strokovnim, kulturnim in združnim organizacijam in zato je naravno, da se našemu povabilu za skupno prvomajsko manifestacijo ni odzvalo. In vendar potrebuje ravno socialnodemokratski proletariati najbolj delavske solidaristične in boju proti kapitalu. Ravno mežiški rudarji najbolj čutijo potrebo močne enotne strokovne organizacije in močne podporne akcije. Angleški rudniki je brezsrčno pometal lansko leto dvanajst mežiških rudarjev na cesto samo zato, ker so bili v občinskem svetu; toda oportunistično vodstvo JSDS ni poskusilo uvesti skupne podporne akcije za

te rudarje, dasi je bilo v proletariatu dobro razpoloženje za to in smo mi to priporočali.

A kljub vsem tem kontrarevolucionarnim spletkam priporočamo mi svojim pristašem, da poskušajo po vseh industrijskih centrih doseči skupno praznovanje Prvega maja s proletarci SSJ in JSDS. Mi se moramo zavedati pretežkega političnega položaja, mi se moramo zavedati, da stojimo pred novimi imperialističnimi zapletljivi v svetovnem merilu in pred takimi ogromnimi dogodki mora napravljati proletariati enotno fronto proti edinemu svemu sovražniku kapitalu in to tudi proti volji njegovih agentov!

Ta enotna fronta pa ne sme biti oportunistična in v korist oportunističnim poglavarjem SSJ in JSDS. Socialisti vedno upijejo: „Proč s kritiko, proč z razkrinkovanjem, pa bomo prijatelji, pa bomo enotni!“ Ako izločimo kritiko napak iz naših vrst, tedaj izločimo delavsko javnost, delavsko kontrolo nad voditelji. Mi naj jim damo prosto roko, da delajo, kar se jim poljubi, da mirno sodelujejo z buržuazijo. Tega si žele oportunisti.

Mi pa jim moramo na to upitje odgovoriti: „Sodrugi, delajte prav za našo sveto stvar, pa ne bo kritike! Ne pajdašite se z buržuazijo, ne sodelujte žnjo, pa ne bo kaj razkrinkovati! Hodite po Marxovi in Leninovi poti, pa bomo prijatelji. Toda dokler zahtevate vi v svojih resolucijah in svoji politiki podpiranje Društva narodov, ki ni nič drugega kakor parlament svetovnega imperializma; dokler hvalite Lokarno, ki je imperializem, naperjeni proti vzhodnim delavcem in kmetom, ki so se osvobodili izpod kapitalizma, ali pa ki se bi jejo trde boje za svojo narodno in socialno svobodo, dokler postavljate spomenike kraljem in sodelujete v nešteti primerih z buržuazijo, dotlej naše kritike ne bodo in ne smejo utihniti!“

Prvi maj se torej ne sme vršiti z nagobčnikom, v znamenju „burgfridna“! Prvi maj se mora vršiti v znamenju proletarske demokracije, kjer imej vsak proletarec pravico in priiko povedati, kar mu srce teži in kar misli, da se ne dela prav!

Odbori za praznovanje Prvega maja naj odločno protestirajo proti sabotaži dostojnega skupnega praznovanja Prvega maja s strani vodstev SSJ in JSDS! Tu bo kritika na svojem mestu, ne pa pohleven molk radi ljubega mira!

Se neka!

Prvi maj naj tudi pomete z različnimi ječičnimi grupicami, ki jih postavljajo različne užajlene veličine s špekulativnim namenom, da si zagotovijo mesta v SSJ. Kdor je naš, naj gre z nami, kdor je socialist, naj gre k socialistom! Pošteni proletarci pa naj ne služijo za pripravo uskokom! Mi vemo, da je celjski socialistični kongres odklonil združitev z „Zedinjenjem“ samo zaradi tega, ker le-to ni imelo nič delavcev za sabo in ker SSJ ni hotela zopet sprejeti v svoje vrste Toneta Kristana in njegovega kapitala. Delavstvo ne sme dovoliti preskakačem, da ribarijo v kalnem, in tisti, ki žele enotnosti proletariata, jo bodo najhitrejšje dosegli s tem, da se sami spoznajo, kaj so in se potem pridružijo svoji stranki.

„Pametna politika“ v delavski zbornici.

„Delavski parlament“ imenujejo nekateri delavske zbornice, in s parlamentom v kapitalistični državi imajo današnje delavske zbornice žal res mnogo sličnih karakteristiknih potez, da na žalost in sramoto! Vladajoči režimi sprovajajo volitve v parlament vedno tako, da volja večine prebivalstva ne pride do izraza; režimu z volilnim redom, volilno geometrijo, s političnim aparatom, s presipanjem kroglice itd. korigirajo ljudsko voljo tako, da pride v parlament pač režimska volja do moči, ne pa ljudska. Volitve v Delavsko zbornico za Slovenijo so bile v gornjem smislu čisto „parlamentarne“, nič pa ni bilo delavskega, kaj šele socialističnega pri lanskih volitvah. „Tajna, direktna, prošna, enaka in proporcionalna volilna pravica“ je že stara zahteva socialističnega delavstva in tudi SSJ in njeni zastopniki v komisariatu Delavske zbornice, ki so vodili volitve, so stali in menda še stojijo programatično na tej zahtevi. Programi so pa za SSJ cunjja papirja, za delo v praksi pa velja socialističnemu vodstvu načelo „kar več nese, kar bolj kaže“ in po tem

„pametnem“ načelu so napravili volilni red, po tem „pametnem“ načelu so izvedli volitve in po tem „pametnem“ načelu delujejo že nad leto dni tudi v delavski zbornici. In še hvalijo se s tako „pametjo“. „Delavec“ piše: v tem času... „je bilo treba ne samo korajže in revolucionarne besede — temveč predvsem pameti“. Pametna politika je A. Kristana, E. Kristana, A. Prepeluha itd. že v prvih povojnih letih bogato odškodovala, račun je moralo plačati in še plačuje delavstvo. In današnji apostoli „pametne politike“, so na poti svojih in prednikov učiteljev seveda za manjšo odškodnino, ker delavstvo danes ne predstavlja tiste moči kot 1919 do 1920. Velika ovira oživljenju delavskega gibanja je ravno ta „pametna politika brez korajže in revolucionarnosti“, to je brez principov in brez boja, ker delavstvo ve, da koristi za razred prinaša le principierna politika, pametna politika pa da koristi le posameznikom na vrhovih; delavstvo ve, da le boj koristi vsem, ki se borijo, pametna politika pa le onim, ki jo vodijo.

S parlamentom pa moremo delavsko zbornico primerjati na žalost še naprej. V današnjem parlamentu med poslanci in strankami ni nobene principieline razlike v osnovnih vprašanjih, upravljanja države in družabnega reda. To je tudi naravno, ker so danes v parlamentu vse stranke kapitalistične. Principieline razlike pa tudi ni v delavski zbornici, vsaj na delu v preteklih 14 mesecih se niso pokazale in na to enodušnost cele zbornice je SSJ in tu „Delavec“ celo ponosen. Po poročilu „Delavske Politike“ je Čobal na pretekli plenarni seji povdarjal, da se je delo moglo izvršiti le, ker „je vladala med vsemi člani složnost in treznost“. Složnost in treznost je lepa stvar, brez nje, t. j. brez solidarnosti bi boj delavskega razreda bil nemogoč. Toda složnost med razrednimi organizacijami, kot je ZDSZJ in organizacijami kapitalističnih strank je nepojmljiva, izvaja se pa lahko samo tako, če se „pamet“ postavi nad principe. SSJ in „Delavec“ sta lista razrednih organizacij, večkrat opozarjata delavce, da je rešitev delavskega razreda mogoča le potom razrednega boja, in tudi povesta, da so krščanski in narodni socialisti kapitalističen privesek, ki odklanjajo razredni boj. Krščanski in narodni socialisti ali da jih naravnost in jasno označimo klerikalci in demokratje potom SLS in SDS podpirajo kapitalističen sistem, so proti uvedbi socialističnega družabnega reda, so nasprotniki boja za boljši družabni red in tega niti ne skrivajo. In če se razredna SSJ celo hvali s tem, da složno dela s SLS in SDS, potem je mogoče samo dvoje: 1. ali da so se SLS in SDS izjavile za razredni boj in zato podpirajo delo SSJ v delavski zbornici, ki gre v tem pravcu, 2. ali pa obratno, da SSJ potom svojih zastopnikov tako dela, da se z njo strinjajo kapitalisti. Žal, da je druga fakt že 14 mesecev. Toda zaključki iz te „složnosti in treznosti“ v delavski zbornici so še dalekosežnejši. V zbornici sedijo zastopniki strokovnih organizacij, razredna ZDSZJ in kapitalističnih SLS in SDS. Med zastopniki teh organizacij ni nobenih razlik, na vsa vprašanja delavskega boja in delavskih interesov gledajo enotno, vsi sklepi se sprejemajo soglasno tako, da si mora delavec reči, saj je vseeno, če sem pri razredni ZDSZJ ali pa pri klerikalcih ali pa pri demokratih, saj demokrat Bohinje isto hoče, isto dela kot Čobal ali Sedej, in klerikalca Terseglav in Žužek nočeta nič drugega kot Makuc ali Svetek. Na Uratnika je ponosna SSJ, zahvaljujeta se mu za njegovo požrtvovalno delo tu SDS in SLS. SSJ in tudi apostole pametne politike pri strokovni komisiji vprašamo: ker ste v vseh vprašanjih složni s SDS in SLS, potem vendar ni treba, da imamo tri vrste strokovnih organizacij, razredno ZDSZJ in

2 kapitalistični, ker ste v vseh vprašanih složni, bi bilo pač vseeno, kdo bi imel večino, ker ste složni, zakaj se ne združite v eno organizacijo? Za ime, zato ali bo „programatično“ razredna ali ne, ne gre več, ker ste že služni, delali bodete vsi „pametno“ politiko, kot doslej in pustili principe ostati principe. Načelnih razlogov za „cepljenje“ v tri klube ni, ker ste složni in enotni!

Toda složnost in enotnost med SSJ, SLS in SDS traja le, dokler se razpravlja o principih, o politiki delavske zbornice, o smeri dela „v korist delavstva“. Konec pa je „složnosti in treznosti“ pri denarnih vprašanih, pri vprašanih, kdo bo nastavljen in s kako plačo, kdo bo šel na „študijsko“ potovanje in s kolikimi dijatami, kdo ima pravico do podpor in koliko itd. Pri takih vprašanih se šele pokaže razlika in vsled vprašanj te vrste so potrebni trije klubi in šele v teh vprašanih se pokaže „opozicija“ in „vladna večina“. Tukaj se tudi neha podobnost z belgrajskim parlamentom in belgrajsko vlado. Državne kase, za podpore tisku, za „študijsko“ potovanja in druge take reči so odprte v Belgradu samo onim strankam, ki so v vladi, ki imajo večino v parlamentu. V Belgradu nimajo onega Žužekovega (SLS) „nebeškega ključa“, po katerem se razdeljuje denar iz kase delavske zbornice tudi manjšini. „Suhega kruha“ opozicija v delavski zbornici ne pozna, „nebeški ključ“ daje tudi „opoziciji“ potico.

Gori smo zapisali: „Pametna politika, brez korajže in revolucionarnosti“ je politika brez principov in brez boja; pametna politika koristi le voditeljem, masam pri naša koristi le principierna bojvena politika... Pa poglejmo, če to ni res. SLS in SDS sta kapitalistični stranki, njuna politika je politika izkoriščanja delavskega razreda. Kako stališče zavzema napram politiki teh strank v delavski zbornici SSJ? Kadar se rešujejo vprašanja, ki se tičejo interesov širokih plasti delavstva, kot n. pr. kako pomagati brezposelnim, kako pomagati reduciranim, kako zaščititi delavske zaupnike. Kadar se govori o bolniškem, nezgodnem in starostnem zavarovanju, ki interesira delavske mase — tedaj so klubi SSJ, SLS in SDS složni, v teh vprašanih se socialistična večina v zbornici sporazume s kapitalistično opozicijo. Socialistična večina stopi na plan le, kadar gre za uradniška mesta, za plače, podpore in dijete voditeljem. Kadar gre za interese mas vodi SSJ „pametno“ politiko, politiko sporazuma s SLS in SDS, „razredno bojvena“ pa postane SSJ, ko gre za interese Uratnika, Štuklja, Sedeja itd.

Taka politika „pameti“ se pa more voditi le brez znanja delavskih mas, le brez sodelovanja delavskih mas. In brez zveze z delavskimi masami vrši SSJ to „pametno“ politiko. V tem oziru je delavska zbornica zopet podobna parlamentu, ki je v letih med volitvami popolnoma neodvisen od ljudstva. Vse vrši vlada in parlament izglasuje. V delavski zbornici dela vse upravni odbor in skupščina samo odobri, kar je že storjeno in se popravi več ne da. 40 predlogov je bilo stavljenih na III. plenarni seji, o nobenem se ni javno razpravljalo, vsi so bili predani upravnemu odboru, da jih bo za zaprtimi vrati „pametno“ rešil in IV. javna seja bo dala temu „pametnemu“ delu zopet svoj blagoslov in odvezo. Mogoče pa je, da bodo delavci v industrijskih krajih do IV. plenarne seje uvideli škodljivost dosedanje „pametne“ politike in dali svojim poslancom v Delavski zbornici nalog: „končajte s pametno politiko in pričnite z načelno, razredno politiko“.

(Dalje prihodnjic.)

Nov vojni zakon in delavstvo.

Proletariatu Jugoslavije še ni znan nov vojni zakon, ki ga je zasnoval in priredil socialist Paul Boncour (delegat francoske vlade pri Društvu Narodov, član II. Internacionale, predsednik komisije za razorožitev in oborožitev, prijatelj Pilsudskega in sovražnik Sovjetske Rusije) za francosko buržuazijo. Poslanska zbornica je sprejela predlog v celoti. Ta zakon odreja mobilizacijo vsega naroda brez izjeme, žen, starčkov in otrok, odreja rikovizijo (to je razpust) strokovnih organizacij, delavskih političnih strank, vseh gospodarskih in kulturnih organizacij in društev. Vsem se naveda železna srca poslušnosti in brezpogojne discipline. Isti zakon omogočuje vladi delno mobilizacijo za posamezna mesta in rešione. Vsa armada se reorganizira, vse gospodarstvo in ves narod se mora pripraviti že za časa miru — na vojno. Bodoča vojna ne bo več klanje in boj med vojaki; temveč boj med narodi. Ta zakon je odpravil zaščito žen, starčkov in otrok, to bo torej brezobzirno uničevanje mase...

Angleški, nemški in drugi buržuazni politiki so se zelo nepovoljno izrazili o tem novem vojnem zakonu, ker druge države še nimajo enakega zakona — ali brezdvomno bodo poskušale, slej ali prej posnemati francoski militarizem in tekmovali bodo, katera izmed njih ga bo prekoslila — ako je to sploh mogoče.

Komaj devet let je minulo od pretekle „zadnje“ in že zopet slišimo rožljanje o prihodnji „zadnji“ vojni.

Za ta škandalozni zakon so glasovali vsi socialisti, ki so ga tudi zasnovali in najbolj zagovarjali, vsa buržuazija, „levi“ in „desni“, „sveto edinstvo“, proti kateremu so vstali samo komunisti. Tri dni so se na poslanski tribuni vrstili poslanci „Delavsko-kmečkega bloka“ in se neumorno borili proti temu nesramnemu projektu militarizacije vsega naroda in reviziciji strokovnih organizacij. Skozi tri dni so s parlamentarne tribune naši poslanci postavljali zahteve delavskega razreda, predvsem — amnestijo. Potom svojih 30 poslancev v parlamentu je proletarijat povedal svoji buržuaziji, da on nima nobenega razloga braniti kapitalistično državo in podpirati imperialistične težnje svoje buržuazije. Interesi proletariata so povsem drugi. In kot smo že povedali, vsi socialisti so glasovali za svojo buržuazijo in se izrekli za obrambo in pomoč svoje — kapitalistične domovine.

Akcija Del.-kmečkega bloka se ne omejuje na parlamentarne govorce in intrige. Parlamentarno akcijo vežejo z direktno akcijo delovnih množic — in to je potrebno.

Komunistična stranka je organizirala za 22. marca takozvani „meeting monstre“ (veliki shod) v Cirque de Paris. Dve uri pred shodom je ogromna masa ljudi že čakala pred vhodom. Velika dvorana je bila premajhna, 15.000 ljudi je stisnjeno čakalo in pelo revolucionarne pesmi. A več tisoč ljudi je ostalo na široki Avenue de la Motte-Picquet, za njih ni bilo prostora v notranjosti. Mase, ki so ostale zunaj, zahtevajo govornike. Vrši se shod na prostem in v poslopju.

Renaud Jean predseduje, in ko prečita brzojavni pozdrav zmagnosnim rdečim četam kuomintanga, poje vsa dvorana stoji Internacionalo. Na to dobi besedo Cachin Marcel, komunistični poslanec in urednik L'Humanité. Za delavski razred Jugoslavije in vseh drugih držav bi bilo potrebno, da pozna govor s drugega Cachina. Iz razlogov, ki jih bodo sodruzi razumeli, ne smem poročati, kot bi to rad, in se moram zadovoljiti samo s par stavki iz znamenitega govora:

„Kdo bi nam rekel, sodrugi, da se bo komaj deset let po veliki imperialistični vojni proletarijat Francije znašel pred kompletnim planom mobilizacije in da bodo ta projekt predložili ravno socialisti, poslanci delavstva, in da si bodo oni stavili nalogo izposlovati glasovanje tega projekta v francoskem parlamentu.“

„Da, socialisti so se ponudili svoji buržuaziji, da vsilijo tak monstrozni zakon proletariatu. 30 se nas je našlo, ki smo glasovali proti. Ali zadnja beseda še ni izrečena: In na delavcih in kmetih je, da jo spregovore.“

„Društvo Narodov je odeja, za katero imperialisti ropajo in zaslužujejo narode na celem svetu.“

„Ne, sodrugi! Delavstvo ne bo poslušalo apostole Boncourja in Renaudela! Njihovi govori v Zenevi in Društvu Narodov so bluff. Nikdar vojna nevarnost ni bila večja kot v tem momentu. Gojiti v delavstvu iluzijo v ženevsko institucijo komedije — je zločin.“

Nato je dobil besedo delegat kitajske narodno-revolucionarne stranke Kuomintang Sia-Ting. Pozdravljen od vseh navzočih prične govoriti: „Prinašam vam bratski pozdrav stranke Kuomintang, skupno hočemo proslaviti zavzetje Sanghaja po revolucionarnih četah. Dragi sodrugi, zavzetje Sanghaja je zmaga proletariata in boju proti imperializmu in tiraniji, proti reakcionarnim generalom, ki vrše nad delovnim ljudstvom najbolj divji teror.“

Barbé, tajnik komunistične omladine, Monmousseau, generalni tajnik C.G.T.U. in Semard, generalni tajnik komunistične stranke, so se vrstili na govornici.

Važno je, da se je prijavil k besedi delegat socialistične mladine departementa Seine. V imenu svoje federacije je izjavil sledeče: Mi se ne strinjamo na najformelniji način s Paulom Boncourjem in celo socialistično parlamentarno grupo.

Mi ne priznavamo tega projekta, ki je bil sestavljen izven stranke in brez njene vednosti. Mi ostanemo zvesti obvezam Roze Luxemburg, Vaillante in Jaurés in stuttgartski resoluciji.“

Sodrugi Semard je zaključil shod in rekel: Celokupni proletarijat se naj bori na bazi predlogov C.G.T.U. za nacionalno in internacionarno strokovno enotnost. Proletarijat naj udeležiti takoj svojo enotno razredno fronto boja za obrambo pred kapitalistično ofenzivo, za boj proti imperialističnim vojnem, za onemogočenje intervencije v Kini in odpoklicanje imperialističnih čet in vojnega brodovja iz Kitajske, za organizacijo obrane prve proletarske države Sovjetske Rusije in za triumf svetovne proletarske zmage.

F. Vinko, Pariz.

Sanghaj je padel, Kantonci gredo naprej na Peking.

21. marca je revolucionarna vojska zavzela Sanghaj in je sedaj gospodarica cele južne Kitajske, velikega dela srednje Kine in največje kitajske reke Jat-se-kiang. Na tem teritoriju živi nad 200 milijonov ljudi. Sanghaj je največje pristanišče Kitajske in z zavzetjem Sanghaja je zadan angleškemu imperialistom hud udarec, ker preko Sanghaja je Anglija kontrolirala vse zunanjo trgovino Kitajske in tu si je grabila težke milijarde.

Z zavzetjem Sanghaja pa osvobodilen

boj kitajskega naroda še ni končan. V severni Kitajski vladajo še generali, ki so v službi Anglije in Japonske. Še teh se mora ostresti kitajski narod, da bo popolnoma rešen imperialistov. Zato bo kantonska vojska po kratkem počitku krenila naprej proti severu, na Peking, kjer ljudstvo težko čaka prihoda revolucionarne kantonske vojske.

Povsod po celem svetu, kjer ima proletarijat vsaj malo svobode, so delavci proslavili zmago revolucionarne kantonske vojske. Pri nas, kjer se v parlamentu kažejo batinani ljudje, smo morali molčati.

Pariški proletarijat slavi padec Sanghaja.

(Dopis iz Pariza.)

V ponedeljek zvečer (21. marca) je dospela vest, da so revolucionarne čete vkorakale v največje in najvažnejše pristanišče Kitajske Sanghaj.

Delavstvo je že par tednov nestrpno čakalo padec tega mesta, ki je bil center reakcije, gnezdo imperialistov. Pariški proletarijat je razumel, da je zmaga kantonskih čet zmaga internacionale proletariata. Na uredništvu L'Humanité, na poslopju CGTU, Sindikalne Unije in na kooperativah „Bellevilloise“ so zaplapolale velike rdeče zastave, na oknih množtevilne manjše zastave federacij in sindikatov. Revolucionarno delavstvo je internacionarno.

Vinko.

Sodrugi, proletarske žene in dekleta naprej!

V marcu mesecu se vsako leto vršijo po vsem svetu manifestacije proletarskih žen in deklet, na katerih iznese ženske del proletarskega razreda svoje zahteve.

V Sloveniji je Zveza delavskih žen in deklet priredila v večjih krajih ženske shode, na katerih so se proletarske žene izjavile odločno proti vojni in militarizmu, za starostno zavarovanje, za odpravo § 145—48 kazenskega zakona, za uvedbo ženske volilne pravice in zato, da morajo in hočejo proletarske žene z vsemi silami podpirati svoje moške sodrugi v razrednem boju.

Ljubljanska policija je zabranila govoriti na shodu proti vojni in je prvotno sploh prepovedala shod. Tudi radovljiški okrajni glavar je videl nevarnost za „red in mir“ v protestu proti vojni. Te prepovedi nam mnogo povedo!

V govorih na letošnjem shodu moremo zabeležiti lep napredek v smeri k pravilnemu razrednemu boju in z zadovoljstvom konstatiramo, da je Zveza delavskih žen in deklet sprejela v svoj program zahtevo po ženski volilni pravici, za katero lansko leto še ni bila in kar smo lani morali kritizirati. Napredek se kaže tudi v tem, da je tajnica zveze v svojem govoru simpatično omenila s. Roze Luxemburgovo, ki je bila umorjena od Noskejevih protirevolucionarnih band. Upamo, da bo zveza tudi uvidela, da je storila napako, ko je izključila sodrugičnice iz leveice, da bo preključila izključitev in tako omogočila tudi levičarkam aktivno sodelovanje.

Ljubljanskim sodrugom.

Gradbeni odsek Delavskega doma Svoboda v Šiški priredi 3. aprila veliko delavsko tombolo v Ljubljani na Kongresnem trgu ob treh popoldne. Tablice za tombolo se dobe v vseh trafikah. Sodrugi, posetite tombolo, ker lahko zadenete: kot prvi dobitek najfinejšo spalnico, kuhinjsko opravilo, moško kolo, dobrorejen prašič od sto kilogramov, najfinejšo blago za obleko, en zaboj kave znamke Proja. Potem še 200 drugih dobitkov v vrednosti 10.000 Din.

Pomagajte nam zgraditi Delavski dom, zahtevajte povsod tablice za tombolo! Vsak sodrug in vsaka sodrugičnica mora imeti tablico za prvo delavsko javno tombolo. 3. aprila vsi na tombolo Svobode Šiška.

Nezgodne pri TPD na dnevnem redu.

Rudarska nadzorna oblast, kje si?

Po redukcijah, znižanju plač in postopenem priganjanju se pojavljajo tudi one grozne posledice, na katere smo opozarjali že tedaj, ko je TPD pričela uvajati svoj nov sistem. Vsled nizkih plač postajajo rudarji telesno vedno slabjši, vsled priganjanja k hitrejšemu delu, ki je zvezano z grožnjo z redukcijo morajo rudarji delati brez potrebne opreznosti in obratna vodstva se v divji gonji po zvišanju produkcije prav nič več ne ozirajo na varnostne predpise, saj TPD ne trpi nobene škode, če se vsled tega novega sistema pohabi ali smrtno ponesreči par ducatov rudarjev. Na mesto izčrpanega in izmognega ponesrečenca vzame svežo delavno silo in vse gre po stari poti na-

prej — blagajna se polni, obetajo se sijajne dividende in to je glavna in prva stvar.

Pred kratkim se je smrtno ponesrečil s. J. Erjavec. Vsled slabega, že trilega lesa opore niso več vzdržale pritiska in za 15 vozičkov premoaga se je vsulo na s. Erjavca in ga zdrobilo. Mrtvega, s polomljenimi rokami in nogami so ga izvlekli izpod premoga in odnesli ženi in dvema še nepreskrbljenima otrokoma. Enega njegovega sina je zadela ista usoda predk dvema leti na Doberni pri podjetju Dukič, dva njegova sina sta morala v Francijo, ker sta bila kot zavedna delavca odpuščena. Taka je pot delavske družine v kapitalistični družbi. Žena z dvema otrokoma je ostala brez hranilca, vrgli jo bodo iz stanovanja, kaj bo z njo? In enaka usoda čaka še marsikoga izmed suznjev, ki danes še garajo po rovih TPD.

Nezgodne se množijo! Pred leti, v Avstriji še, ko nismo bili še „svobodni“, so rudarske oblasti takoj odredile komisijelno preiskavo, zaslišani so bili delavci o vzrokih nesreče, in mnogokrat so bila podjetja obdružna kaznovana, če niso bile varnostne naprave v redu. Takrat seveda še ni bilo tako ozkih zvez med TPD in raznimi javnimi funkcionarji, takrat so zakoni in predpisi veljali tudi za obratovodje. Danes pa smo „svobodni“, TPD lahko dela kar hoče, delavci pa imajo tudi svobodo, da voli med tem, ali se pustiti vreči na cesto in polagoma umirati, ali pa da čaka v rovu na hitro „odrešenje“.

Pričakovati pomoči in izboljšanja od oblasti, od socialističnih birokratov, od klerikalnih ministrov ali demokratičnih fašistov bi bilo brezplodno. Šele kadar bodo delavci sami vzeli vodstvo boja v svoje roke, kadar se bodo zanašali samo na svojo organizirano silo, je pričakovati izboljšanja. Trbovlje. A. Z.

Pod režimom SLS.

2 milijardi in 238 milijonov dinarjev za militarizem.

V parlamentu sprejeti proračun ministra vojske znaša 2.238 milijonov dinarjev in minister general Madžič je izrazil upanje, da bo vse, kar je bilo letos črtano, sprejeto v proračun prihodnje leto, to je, da bo drugo leto proračun znašal čez tri milijarde.

Iz „Obzora“ posnemamo, da imamo 167 generalov, 3850 aktivnih oficirjev in 116.305 vojakov in mornarjev. 20% cellega proračuna požre militarizem. Prehrana enega vojaka stane na dan „celih“ sedem dinarjev, od 2.238 milijonov gre samo 250 milijonov za vojake.

V debati je federalist Žanič konstatiral, da so v vojski Hrvati zastopani in da se vršijo pri nabavah „zloupotrebe“ (to je menda korupcija, ur.). Zemljoradnik Moskovljevič je v svojem govoru trdil, da so kmetje pri vojaki kakor v zaporu in da se v vojski batina. Minister je silno razburjen protestiral, nastal je običajni kraval. Moskovljevič je nadaljeval, da se v vojski razsipa ljudski denar in da se v vojsko uvaja politika in zahteva tajno sejo, da doprinese dokaze. Tajne seje ni bilo.

Klerikalci v celi proračunski debati molčijo in hrabro glasujejo za vse proračune, za vse davke...

Korupcija na debelo.

Korupcija je veliko zlo za delovno ljudstvo v SHS. Vse stranke, ki se menjavajo pri vladnih jasliah, „pobjajajo“ korupcijo, nobena jo v besedah ne zagovarja. Posebno glasno so vse buržuazne stranke proti korupciji pred volitvami, sprizajnijo se pa z njo in utihnejo, kadar minejo volitve.

Klerikalci, ki so zadnjič v parlamentu odklonili predlog, da se Rade Pašič postavi pred sodišče, bodo najhujši „protikorupcionisti“, kadar homo pred volitvami.

Da se korupcionistom ni treba bati ne sodišč in ne zaporov, se vidi iz tega, da so vse stranke ena drugo obdolžile korupcije in da bodo vse stranke ena drugo ščitile pred kaznovanjem in plačilom odškodnine.

Deset komisij „dela“ in preiskuje korupcijske afeze. Posamezne stranke so sledeče zastopane v tej korupcijski aferi: Od klerikalcev sta obtožena Korošec in Sušnik, od samostojnežev Pucelj, od radičevcev St. Radič, Pernar, Krajač, radičali Jankovič, Adamova afera, Čeki itd. Obtožen je tudi Radičev desident Nikič. Ali naj kdo verjame, da si bo ta družba medsebojno porezala vratove? Šele kadar bo meščanske stranke zamenjala močna zveza delavcev in kmetov bodo prišli korupcionisti pred sodišče, pred ljudsko sodišče.